

Politika v državi SHS pavalirana.

Posamezna številka stane 60 vinarjev.

Karšinska lista:

Globo kito : : K 50—
Pol. letn. : : : 25—
Četrt letn. : : : 13—

Zunanji jugoslovski:

Globo kito : : : 65—

Posamezne številke
na 1000 slovenskih 60 v.

Uredništvo i. upravništvo:
Maribor, Koroška ulica
14, 1. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

inzerati ali oglasila

se računajo po K 1,20
od enorečne polletne
pri večkratnih oglasilih
popust

„Straža“ izhaja v pon-
deljek, sredo in petek.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more
govoriti vsak dan od
11. do 12. ure dopoldne.

189. številka.

Maribor, dne 17. decembra 1920.

Letnik XII.

„Umrl je mož!“

(Dr. Anton Mahnič.)

„Umrl je mož!“

Kje tak je še med nami

kot on, ki spi v prezgodnji groba jami?

S. Gregorič.

Umrl je mož, ki je globoko zarezal v zgodovino naše najnovejše dobe. Druge velike moze sodobniki občudujejo, proslovljajo, jih skušajo posnemati... njega smo preživljali! Kdor hoče razumeti njegov po-
men, se mora zamisliti nazaj v prve letnike „Rimske-
ga Katolika“ — v one tajne kroge slovenske mladine,
ki ga je pričakovala z nestrpnostjo, požirala z pože-
ljivostjo, prebavljala duševno, se ob njem prerajala
idejno. Treba si je predstaviti ono mračno in pusto
dobo, ki je zavladala v Sloveniji pred „Rimskim Ka-
tolikom“. Prva doba narodnega navdušenja je izkipe-
vala v zadnjih pojemih in kar je ustvarila, je zami-
ralo. Čitalnice so večinoma zaspale popolnoma, k ve-
čjemu je bil edini njihov znak življenja — predpustni
pies. Spomin na tabore je ugasnil, Sokol je živel v
predpustnih maskaradah ali v skupnem nastopu to-
varišev ob priliki pogreba „odličnega sobrata“. Po-
litično delo je zaspalo pod imenom „sloge“. K večje-
mu tu in tam kakšna narodna veselica z gniljivim go-
vorom sestavljenim iz stereotipnih fraz. Poslanca je
videle ljudstvo k večjemu ob priliki volitev, ob naro-
dni meji smo nazadovali trajno, za socialno vpraša-
nje smo bili popolnoma brez razumevanja. V slovestvu
je še vladal plitvi duh Stritarjev — lep jezik, omled-
na fraza, nekoliko igranja na živcih — brez globo-
kosti misli, brez stalnosti načel in razumevanja za
socialne razmere. Podlaga mu je tvorila filozofija
Schopenhauer-a zabeljena z umetno sentimentalno-
stjo. Zavladala je v resnici praznота na vseh poljih,
mrtvilo duhov, neka duhomorna soparica.

Mladina je to čutila, hotela je nekaj novega.
krepkega, želela je boja, ki bi izčistil to ozračje. Ta-
krat je prišel Mahnič s svojim „Rimskim Katolikom“.
To je bil v resnici revolucionen pojav. Takega pisan-
ja dotlej naše slovestvo ni poznalo. Stavki neizpiljeni,
robati, irdatve suhe in krepke, jasne in precizirane.
Ze sam slog in jezik je obračal naše pozornost. Nič
sentimentalnosti, nobene umetnosti, govoril je trd razum
pero je pisalo naravnost, kakor je prihajalo iz notra-
njosti. Mladina, celo mladi dijaki prvošolci, so „Rim-
ski katolik“ kar požirali. Razumeli niso vsega, mno-
gi komaj neznaten del, a čutili so, da je tukaj ostri-
na razuma, globokost misli, začutili so vihar, ki pri-
naja čistit ozračje. Tvorili so se mali tajni krožki,
kjer se je čital „Rimski katolik“ in razpravljalo nad
njegovimi članki. Razvilo se je skoraj kot neko tajno
zaročniško gibanje — „Rimski katolik“ je veljal za

političen list in je bil mladini strogo prepovedan.
Preganjanje nasprotnikov je pa toliko bolj razvema-
no dijake.

„Rimski Katolik“ je padel kot tresk v našo slo-
vestveno kritiko. To je bila prva stvarna, na globo-
kih načelih oprta, logično izpeljana kritika. Bila je
časih trda, tudi enostranska, ker je pisatelju pri-
manjkovalo umetniškega čustvovanja, toda govorila
je s klenim razumom in logično jasnostjo. Napačna
trditve je, da je Gregorič ubil Mahnič. Ubil ga je
Stritar s svojo sentimentalno filozofijo. Rušiti je pri-
šel temelje dosežanega političnega delovanja, pripra-
vljati tla novi politiki, oprti na načela. Prišel se je
strankarski boj, o katerem se je izreklo toliko obža-
lovanja, toda ta boj je tudi izčistil, vzbudil nove sile,
odprl na široko tok političnega življenja. Vprašajmo
se: ali bi bila boljša stara stagnacija, kakor pa raz-
mah novega življenja, četudi je boj zahteval žrtve?
Mahničeva kričda ni, če se ni tudi na liberalni stra-
ni vzbudilo toliko življenja in nova doba ni porodila
velikih mož, kakor na katoliški! Začelo se je živa-
hno društveno gibanje, pod vplivom katoliške organi-
zacije so se pričele gibati tudi nasprotnice, celo čital-
nice so se pričele buditi iz spanja, Sokol se je pričel
dramiti, ko se je razvil Orel. Mahnič je ustanovitelj
nove dobe med Slovenci, mož, s katerim pričena naša
kulturna in politična zgodovina novo poglavje.

Mahnič je postal škof na Krku, poprej tako raz-
kričani „brezdomovinec“, sovražnik vsakega narod-
nostnega vprašanja — kakor so ga obrekovali, je po-
stal narodni prvobornik, stopil je v osredje boja za
slovensko bogoslužje. Domovina ga je izgubila iz-
pred oči, začelo se je še drugo poglavje njegovega
delovanja, boja za narodnost in za narodno bogoslu-
žje.

Nastala je Jugoslavija, njegovo škofijo so zase-
dli Italijani. Poprej razkričani „avstrijakant“, je po-
stal sedaj mučenik Jugoslavije. Lahko so ga odpeljali
v Italijo, iz ječe je moral v pregnanstvo, umrl je v
revščini in v pregnanstvu kot mučenik našega nara-
da in države. Najlepše zadoščenje za vse klevete v
prvi dobi njegovega delovanja si je dal sam.

Et semen vestrum maneat — seme, katero ste
sejali, ostane — pravi sveto pismo. Tudi med našim
narodom bo ostalo, trajno killo in rodilo sadove seme,
katero je sejal blagopokojni dr. Anton Mahnič.

Z odprtim vizirjem.

Boj se je razvil na celi črti. Ponosni stopamo v
ta boj in z odprtim vizirjem. Brez ozira na to, da
nas napada leva in desna, ostanemo zvesti bojnemu
klicu po slovenski avtonomiji, katere ne izdamo nik-
dar, najmanj pa nazadnjaškemu centralizmu na lju-
do. Dr. Korošec je demisijsko izvedl so neizgib-

no konsekvenco naši poverjeniki v deželni vladi, njim
na čelu dr. Dreje. Bila je taktika, ki nas je silila k
temu; nismo se pa motili v svojih kalkulacijah, da
bodo nasprotniki identificirali opozicijsko taktiko
naše stranke z rušenjem države. Sofisti, ki so vzeli
„državotvornost“ v zakup, nam predbacivajo golo re-
publikanstvo, ker smo zavzeli stališče, da naj tudi
republikanec soddločuje pri fundamentalni zakonoda-
ji. Ker to poleno ne zadostuje, nam očitajo avstrija-
kanstvo in pozabljajo, da ima ravno naša stranka
največje zasluge za jedinstvo troimenega naroda. Kje
ste bili takrat, demokratiški levi, ko sta Korošec in
Staneč v usodepolnih dnevih 1918, leta polagala uni-
čajoče mine pod življenjatrudno monarhijo Habsbur-
zanov? Kateri izmed vaših prvakov je bil tako dr-
zen, da bi bil igral v tistih dnevih na vodilnem me-
stu očito vlogo avstrijskega veleizdajalca? Izgovor
z dobrovolje je slab; dobrovoljec se ni politiki, naj-
manj po vodilni. Bodite uverjeni, da smo pripravlje-
ni na vse napade, ki si jih je in si jih se bo dovolilo
liberalno časopisje. Ako stopamo danes v najstrožjo
opozicijo, je to naša stvar. Ljudstvo ni poverilo man-
datov našim poslancem za to, da podpirajo centrali-
stične težnje „vladnih strank“, temveč radi tega, da
mu izposlušajo ono, kar je zarisano v programu stran-
ke.

Ako so se naši poslanci izjavili proti Markovi-
čevemu ustavnem načrtu, je bila to sveta njihova dol-
žnost; nihče ne zamore zahtevati od zastopnikov, kojih
temelji so na modernih nazorih o socializmu, da odo-
brijo načrt ustave, ki je sramoto za moderno 20. sto-
letje in posebej za one, ki so delovali pri redakciji te
ga reakcionarnega nestvora. To ni boj proti državi,
proti jedinstvu troimenega naroda, kar dela sedaj naša
stranka. Ona se bori upravičeno proti perversnim
aspiracijam zbesnelih zagovornikov centralistnega
liberalizma, ki hoče našo ožjo domovino degradirati
na kolonijo; ponosni smo lahko, da se ne klonimo no-
beni sili. Delali smo pred 28. novembrom za avtono-
mijo; to delo bomo nadaljevali v konstituenti. Socija-
listi so šarili pred 28. novembrom s praznimi frazami
o republiki, v konstituenti pa glasujejo že ob prvi pri-
liki z baržozajjo in so voljni prisegati kralju brez
pridržka. Ali bodo s tem zadovoljni njihovi volilci, je
druga stvar. Tega naša stranka ne pozna. Naši po-
slanci imajo nalogo, da se borijo z vsemi razpoložli-
vimi sredstvi za doseg slovenske avtonomije, kakor
smo jo začrtali v volilnem programu. Poverjena jim
je naloga, da gredo brezpogojno v boj. Ako podležejo
ne bodo krivi oni, temveč vpliv in moč številnih na-
sprotnikov. Naše vrste so sklenjene in odločne. Raz-
merno največji del slovenskega ljudstva stoji za na-
mi. Zavedamo se velikih naporov, ki nas še čakajo;
siali bomo neomajeno na braniku za slovensko neod-
visnost, ki nas bo vodila v bodočih bojih kot svetla
zvezda. Z odprtim vizirjem, z zaupanjem v zmago,
stopamo v ta pomembni in zgodovinski boj.

Bivši minister dr. Kramar pred poroto.

Maribor, 16. decembra 1920.

Minister toži „Stražo“.

Pravica je govorila! Pravica je izrekla svojo
obsodbo nad demokrati-izvoznikarji! V četrtek, 16. de-
cembra je stal odgovorni urednik „Straže“, g. V. Stup-
pan pred mariborsko poroto. Tožil ga je bivši trgo-
vinski minister in sedanj glavni urednik dr. Zerjav-
ovega „Jutra“, dr. Albert Kramar. Gospod liberalni
mladin dr. Kramar se je čutil užaljenega radi nase-
dnje dnevnice vesti v št. 93 lista „Straže“ z dne 23.
avgusta 1920:

„Stražina“ notica, ki je užalila
ministra.

„Edinost slov. demokratov.“
Ko je še paševal politični agromer kur dr. Zer-
jav, je rešila beograjska vlada našo valuto v
razmerju 1:4. G. tedajni deželni paša Zerjav je
grozil z ječo in verigami vsakemu, ki bi se dr-
znil kritično dotakniti te valutne rešitve. Mla-
di g. dr. Grega se je s časom streznil in spo-
znal svoj greh. Vso liberalno časopisje je kar-
čez noč presedlalo in začelo ostro napadati kon-
čnoveljavno valutno rešitev v razmerju 1:4. Se-
daj pa so demokrati (znani izvoznikarji a-la dok

(Poročilo iz mariborske porotne dvorane.)

tor Kramar, ki bo sedaj izdajal „Jutro“, vemo
iz kakšnega fonda) sami zahtevali kot pogoj za
vstop v vlado prosti izvoz. Slovenski liberalni
mladini, ki bi radi financirali potom izvoznice
nova lista „Jutro“ in mariborski „Tabor“, so
za prosti izvoz, g. Tavčar pa pobija mladinsko
izvožno politiko v „Narodu“ na vso moč (kar
ima prav, ker je treznomislec). Pri pogledu na
to kapitalistično vojsko liberalcev jim svetuje-
mo, naj kombinirajo „Jutro“ in „Tabor“ v že
nameravani „Večer“, ker notranji razdvoj de-
mokratov že res kriči v svet o političnem več-
ru slovenskega liberalizma. Tako je ujedinen-
je našega demokratizma!

Začetek porotne razprave.

Točno ob 9. uri je otvoril razpravo predsednik
sodnega dvora, deželno sodni svetnik dr. Fran Pi-
chler: V senatu sta bila dež. sod. svet. Fran Posega-
in ukrajni sodnik dr. Jos. Tombak. Tožitelj, bivši mi-
nister dr. Kramar je došel v sodno dvorano s svo-
jim zastopnikom dr. Fr. Lipoldom. Dr. Kramar se je
vsedel na sedež državnega pravdnika. Obtoženca V.
Stupana je zastopal odvetnik dr. Josip Leskovar.

Porotniki.

Kot porotniki so bili izzreban naslednji gg.:
Trgovce Vid Murko iz Maribora; kipar Ivan Hojs

iz Maribora; posestnik in trgovec Franc Skrbinšek
iz Sel pri Ptuj; Alojzij Peklar, zidarski mojster v
Krcvini pri Mariboru; Jos. Serec, trgovec v Mari-
boru; Leopold Supanec, krojaški mojster v Mariboru
Alojzij Solar, posestnik v Staršah pri St. Janžu na
Dravskem polju; trgovec Josip Fauland v Ptuj, tr-
govce Karol Sima v Peklu pri Poljčanah; posestnik
Ludovik Fluher v Strihovcu pri St. Ilju v Slov. gor.;
posestnik Jožef Horvat v Bunčanih pri Ljutomeru in
posestnik Mirko Bauman v St. Ilju v Slov. goriceah.

Minister dr. Kramar se brani
izvoznikarstva.

Prič ni predlagala nobena stranka. Po preči-
tanju obtožnice je dr. Lipold predlagal, naj se re-
kvirira nek kazenski akt zoper Stupana in da se
naj obravnava preloži v svrhu zaslišanja prič. mini-
stra Davidoviča, dr. Slokarja in drugih. Sodni dvor
je ta predlog zavrnil. Na to se dvignil tožitelj, bivši
minister dr. Kramar, da začne svoj obrambni govor.
Bled, prepadlega obrazu, tresoč se je začel govoriti,
da stepe raz svoje bivše ministrske suknje očitek
„izvoznikar.“ Ko je videl, da govor v obliki prošnje
ni imel na treznomisleče g. porotnike nobenega vpli-
va, je udaril na demagoško struno. Roko je polagal
ves čas svojega govora na svoja prsa in skušal do-

kazati, kakor na kakem volilnem shodu, glejte: ni sem izvoznikar.

Nastop Kramarjevega zastopnika.

Za dr. Kramerjem je nastopil dr. Lipold. Mož ni imel sreče. Njegov govor očitno ni napravil nobenega utisa ne na občinstvo in ne na porotno klopo, kajti slabih stvari, kakor je izvoznikarstvo, ne more uspešno zagovarjati niti najboljši advokat, še manj pa advokat zmernih zmožnosti, kakor je bil dr. Kramerjev zastopnik.

Izboren nastop zagovornika dr. Leskovarja.

Nato dobi besedo obtoženec, zagovornik odvetnik dr. Josip Leskovar. S prirojenostjo je dr. Leskovar porotnikom razjasnil pravi smisel besede „izvoznikar.“ V demokratiški stranki sta dve struji: dr. Tavčar, voditelj demokratiških starinov, je proti izvoznikarski politiki mladinov, ki stojijo pod komando dr. Grega Žerjave. Mladini hočejo koncentrirati vso izvozno jugoslovansko trgovino okrog vojnodobičarskih bank in židovskih družb. Izločiti hoče ta klika od pravice do izvoza naše zadrugišvo ter srednje in malo trgovstvo. Izvoznikarji dajejo svojim očetom-mladinom na razpolago velik del dobička od izvoznikarske veleobrti, da lahko s temi milijoni kupujejo tiskarne, ustanavljajo nove liste in plačujejo volilne agitatorje. Izvoznikarska trgovinska politika demokratiških mladinov je sokriva neznosne draginje, ker prodajajo banke in židovske družbe živila in druge življenske potrebščine ubogega ljudstva za ogromne milijonske dobičke. In ker so ravno listi Slovenske ljudske stranke ožigosali in obsojali, ter še obsojajo ta koruptni sistem, ki so ga vpeljali demokrati levega krila, ravno vsled tega so naperili ti ljudje tožbo za tožbo proti „Straži“, „Slov. Gospodaru“ in drugim našim časopisom. Vse to s prozornim namenom, da bi s tožbami uničili liste, ki se zavzemajo za koristi ljudstva. Dr. Leskovar je govoril prepričevalno, živo, mirno. Njegova izvajanja so napravila na vse navzoče velik utis. Smelo lahko trdimo, da je dr. Leskovar eden najboljših odvetnikov v Mariboru. Priporočal je ob koncu svojega govora porotnikom, naj stavljeno glavno vprašanje zanikajo.

Konec razprave.

Po nekaterih „popravkih“ dr. Kramerja in dr. Lipolda je predsednik dr. Pichler porotnikom še enkrat razjasnil celo zadevo.

Porotnikom je bilo stavljeno samo glavno vprašanje, ali je obtoženec s citirano notico v „Straži“ žalil na časti zasebnega obtožitelja.

Za ministra samo dva glasova.

Točno ob 12. uri so se porotniki umaknili v svojo posvetovalnico. „Taborova“ poročevalca prof. Voglar in novinar Pirc sta si gladila svoji bradi z upapolnim pričakovanjem zmage. Po polurnem presledku so se porotniki vrnili v porotno dvorano. Njihov predsednik, mariborski trgovec Šerec, je naznanil, da so porotniki glavno in edino vprašanje zanikali z 10 proti 2 glasoma.

„Straža“ oproščena.

Predsednik dr. Pichler je nato naznanil obtožencu, da je oproščen. Bivši minister dr. Kramer je obsojen na plačilo vseh pravnih stroškov. Ob 12. uri je bila razprava končana. Obtožencu in zagovorniku dr. Leskovarju je občinstvo izrekalo svoje veselje in čestitke.

Demokratično izvoznikarstvo je javnost obsodila pri volitvah, iz ljudstva izbrani sodniki pa v sodni dvorani.

Politični pregled.

Jugoslavija.

Največje zanimanje kažejo naši beograjski politični krogi za sestavo nove vlade. Regent nam je ponudil mandat za sestavo nove vlade Pašiču. Pašič bo sedaj predvsem poizvedoval pri raznih strankah in klubih o njih mnenju glede vlade in bo sporočil končni rezultat dvoru. Pašiču poverjeni mandat je toraj predvsem informativnega značaja in bodo njegova pogajanja, kakor dokazano že iz izkušnje, trajala gotovo dalje časa.

Uradna pogajanja za sestavo nove vlade se še niso začela, vendar prevladuje mnenje, da pridejo glede nove vlade v poštev: radikali in demokrate. To kombinirano vladno strujo bodo gotovo podpirali zemljoradniki in narodni socialci, o zadržanju parlamentarne zajednice glede vprašanja nove vlade pa se še ne ve nič kaj pozitivnega.

Pri vprašanju sestave nove vlade stopajo med radikali od dne do dne jasneje na dan dve nasprotujoči si struji. Prva struja, je za zvezo z demokracijo in jo vodijo dr. Vesnić, Trifković in dr. Laza Marković, ki so itak bolj demokrati kot pa radikali, druga struja, katero vodi Protić, pa se je postavila na stališče, da se je treba glede pogajanj za novo vladno iskati stika z bivšo parlamentarno zajednico. V obče pa vlada med radikali in demokracijo mnenje, da treba ustvariti močno novo vladno in da treba razne politične stranke sporazumeti glede oktroiranja začasnega poslovnika, ustave in zakonodajne kompetence konstituantne.

Pašič je že konferiral o politični situaciji s predsednikom Jugoslovanskega kluba doktor Korošcem, ki je zagotovil Pašiču neomajeno stališče

kluba z ozirom na avtonomijo pokrajin v zgodovinskih mejah in s pokrajinskim zborom, odgovornim po krajinski vladi in glede poslovnika. Jugoslovanski klub bo predložil Pašiču svoje politične zahteve in mnenje pismeno.

Iz Beograda javljajo, da pošlje Radič odposlance svoje stranke: dr. Horvata, dr. Konjevića, Predavca, Kovačevića in Jagatića v Beograd, da se bodo razgovarjali in konferirali z drugimi strankami o političnem položaju in tudi s Pašičem.

Razmerje med Srbijo in Bolgarijo postrelo. Ker se Bolgarija ne drži neuillyske pogodbe in jo krši ravno v onih točkah, katerih izpolnitev bi bila za našo državo največjega pomena, je naša vlada 15. t. m. odredila, da prekine vsak promet med našo državo in Bolgarijo.

Italija.

Kakor smo že poročali, je odstopil predsednik italijanske zbornice. Časopisje je takoj spravilo ta odstop v stik z demisijsko celokupnega Giolittičevega kabineta. Glede tozadevnih žurnalističnih razmotrivanj je Giolitti sam izjavil, da ne bo italijanska vlada izvajala iz odstopa zborničnega predsednika zase nikacih posledic.

Med reškim prebivalstvom raste zoper d'Annunzia vedno večja mržnja in naravnost uporno razpoloženje. Reško prebivalstvo je sito d'Annunzičeve diktature in pustolovščin njegovih arditov. Vse izjave reškega prebivalstva z ozirom na zadovolje z d'Annunzičevim režimom so ali laž, ali pa nasilje. D'Annunzio je izročil italijanskemu kralju po svojem odposlancu posebno pismo, katerega vsebina pa še ni znana.

Strašilo Radičeve seljačke republike ocenjuje italijansko časopisje na smešen način, mu ne pripisuje nikake važnosti in povdarja stališče Italije, ki hoče tudi pri eventualnih homatijah v Jugoslaviji izvesti pogoje rapalske pogodbe.

Madžarska.

Madžarska vladna kriza je do dveh portfeljev rešena. Ostanke stari kabineta, le dosedanja finančni in notranji minister bosta zamenjena. Novim finančnim ministrom se imenuje Roland Hegedus, zunanjim ministrom pa grof Stefan Bethlen.

Cehoslovaška.

Stavka, katero so proglasili komunisti na Češkem, postaja resna. Poročila javljajo o več krvavih spopadih med nasilnimi komunisti, ki se ukvarjajo s plenitvijo in nasilnostim napram javni oblasti, in četam, ki branijo javna poslopja. V Brnu n. pr. je bilo 5 oseb ubitih, 23 pa ranjenih. V Goedingu so komunisti pretepli okrajnega glavarja, plenili po mestu in razorožili nekaj vojaštva ter orožništva. Na pomoč prihitelo vojaštvo je razgnalo komunistično sodrgo s streli, od katerih je bilo več komunistov težko ter lahko ranjenih.

Grška.

Grški kralj Konstantin je došel s svojim dvorom iz Svice v Benetke. Kralja spremlja kraljica Olga ter kraljevič Pavel. Iz Benetk se odpelje Konstantin v Pirej. Časnikarska poročila javljajo, da se namerava Konstantin koj po zopetnem prevzetju prestola istemu odpovedati, da tem potom dokaže ententi, da se prestolu odpoveduje prostovoljno.

Politična poročila.

Demisijski SLS poverjenikov sprejeta. Demisijska naše pokrajinske vlade je v Beogradu sprejeta in je sporočil notranji minister dr. Drašković dr. Brejcu, da je razrešen poslov on kot predsednik deželne vlade, dr. Verstovšek, Sernee in Jan svojih poslov kot poverjeniki. Ministrski svet je poveril vodsvo deželne vlade in predsedništvo do nadaljnjega vsučiliškemu profesorju dr. L. Pitamicu in odredil, da vršijo posle odstopivših poverjenikov po činu najstarejši uradniki dotičnih resortov: uk in bogočastje vladni svetnik dr. Fran Skaberne, javna dela inženjer A. Klinar, kmetijstvo dvorni svetnik dr. Ivan Vrtačnik.

Radič bi se pogajali z Radičem. — Pred dnevi je princel „Slovenski Narod“ članek, v katerem zagovarja pogajanja z Radičem in se trudi dokazati, da je Radič v svojem govoru pustil vrata za pogajanja odprta. Tudi vsi drugi demokratiški listi, zlasti pa za grebški, so takoj po shodu Radičeve stranke presojali njegov govor zelo ugodno ter se z vso silo trudili dokazati, da se je z Radičem treba pogajati in da njegov govor pušča pogajanjem prosto pot. Razumemo, da utripa mnogim gospodom od JDS neka posebna žilica za Radiča. Saj je Stipica Radič tovariš od nekdanj sodelovca, deloma sošolec gospodov, kakor dr. Lorković, dr. Marjanovič, dr. Papratovič, Prbičević in drugih, ki so nekoč započeli skupno pokret srbohrvatske omladine, a so se pozneje razšli po različnih potih in igrajo sedaj odlične vloge pri demokraciji in pri zajedničarjih. K Radiču jih bodo vlekti še stari spomini. Znano je pa tudi, da je Radič na Hrvaškem najvernejši nasprotnik ljudske stranke in da on najbolj učinkovito in dosledno izpodkopuje vpliv duhovščine v javnosti. Tudi njegov protiklerikalizem bo vzrok mnogih simpatij različnih „svobodomiselnih“ krogov, ki bi radi z njim navezali stike. Zela storazuma z Radičem mora izvirati bolj iz srčne želje njegovih bivših tovarišev in pa nekaterih apriorističnih svobodomiselcev, kakor pa iz treznega razuma. Radič se je res izražal precej širokopotezno in mnoga njegova izvajanja pripuščajo različna tolmačenja, res je, da je sam naglasil pripravljenost za

pogajanja, toda dvoje misli je pribil ponovno in z neko brutalno brezozirnostjo: neutralno hrvaško republiko in odklonitev konstituantne. Pogajati se torej more samo z zastopniki različnih drugih republik, ki bi se ustanovile v mednarodnih mejah južnih Slovencev. Ustanovite najprej take republike, potem se zamorete z njimi pogajati. Konstituenta ki bi sprejela njegove predloge, bi prenehala biti konstituenta, bila bi samo zastopstvo strank, ki bi se posvetovalo, kako ustanoviti zvezo republik južnih Slovencev. Radič naj poizkusi uveljaviti svoj program, prevzame naj upravo in izvršilno oblast, če more. Tu je boj dveh sil in Radičeva ne bo močnejša!

Narodni klub. Predsednikom Narodnega kluba je bil izvoljen dr. Drinković, podpredsednikom doktor Gjuro Surmin, tajnikom pa dr. Petričić. Klub bo postal sestavni del ene skupine, ki se bo zavzemala za decentralizacijo države. Ako bi se tak blok ne mogel ustvariti, bodo podpirali avtonomiste.

Dr. Grega Žerjav in njegov volilni ferman uradnikom. Tik pred volitvami je izdal dr. Grega Žerjav na vse državne uradnike povelje, da morajo glasovati za listo JDS. V tem fermanu pravi dr. Grega, da vodi JDS natančno evidenco vseh uradnikov, in da bo v vsakem kraju vodila JDS tudi seznam tistih nezvestih ji uradnikov, ki bi volili s kako drugo stranko. Taki grešniki potem nimajo pričakovati prav nobene milosti, ko gre za boljša mesta in za avanzma. Ali to ni korupcija? Ali pri takih razmerah še moremo kaj dati na nepristranost JDS uradnikov? Če poverjenik za pravosodstvo daje svojim podložnim taka koruptna navodila ozir. povelja, no, daleč smo prišli v Jugoslaviji. To je korupcija najgrše vrste!

Srbsko republikanstvo. Da v Srbiji republikanstvo ni tako razvičito, kot so to zatrjevali naši nekateri listi, je sledeči dokaz značilen: V požarevačkem okrožju so dobili radikali 8008, demokrati 8006, republikanci pa komaj 450 glasov, čeprav je kandidiral na listi republikancev sam Ljubomir Stojanović, ki je bil kot radikalec v prejšnjih volitvah vedno izvoljen z ogromno večino.

Radičevci v Beogradu. Pet delegatov Radičeve stranke se je odpeljalo na poziv politikov, ki so v ozki zvezi z Zemljoradniškim klubom, v Beograd. V Beogradu so jih sprejeli zelo koncilijantno.

Demokrati proti dvodomnem sistemu. V ustavnem odseku Demokratiškega kluba, ki je končal pred kratkim svoje delo, so odklonili dvozbornočni sistem s 13 proti 2 glasoma. Demokrati so torej samo za eno zbornico.

Dnevne vesti.

Dr. Mahničev pogreb. Pogreb velikega škola se vrši v soboto ob 9 uri dopoldan. Spreveda se udeležijo številne korporacije iz Slovenije, med njimi: SLS, kat. akad. društva, Orlovska zveza, Jugoslov. strok. zveza in razne druge korporacije.

„Tabor“ — robot, ako čitamo to besedo nazaj. Skrajno in nezaslišano robotost si je dovolil ta narodniški revolver, ko je načrlogal posmrtnico enemu najbolj zaslužnih mož Slovenije dr. Ant. Mahnič. S pamfletom se ne bomo bavili natančneje, ker ljudje, ki kaj takega pišejo o možu, ki leži že na mrtvaškem odru so po dr. Koroščevem izreku: Lopovili! Pričakuemo, da bo tudi Reharija in Voglarja zadela kmalu ista usoda, kot Pirc, da namreč družba krog „Tabora“ se sploh ne bo upala v javne lokale in na ulico.

Povišanje. Svoječasni pribočnik g. generala Maistra, kapetan Fran Mulaček, je povišan v majorja kraljeve garde. Vrlemu Slovincu-narodnjaku častitamo!

Zopet dve zmagi Kmetijske zveze. Pri volitvi delegatov Kmetijske družbe za Veliki Kamen in Srmačje pri Brežicah so zmagali pristaši Kmetijske zveze.

Častno članstvo. Zveza prostovoljnih gasilnih društev za celi ljutomerski politični okraj je imenovala svojega ustanovitelja in dolgoletnega zvezinega tajnika g. Josipa Karba, posestnika na Krapju, radi njegovih zaslug pri gasilstvu v okraju svojim častnim članom. Vodstvo zveze je g. Karbu podelilo veliko častno diplomu, katero je krasno izdelal domači slikar g. Čeh iz Ljutomeru.

Strnišče pri Ptuj in Wranglova vojska. V Zagreb je došel iz Kotora del Wranglove armade 1500 mož. Iz Zagreba so se odpeljali ti Wranglovci v Strnišče pri Ptuj, kjer bodo nastanjeni v tamošnjih barakah. „Narod“ poroča, da bodo nadaljevali kadeti Wranglove vojske v Strnišč svoj vojni študij.

Iz Rečice ob Savinji nam pišejo: V Ameriki je mnogo tukajšnjih rojakov, ki so pridno pošiljali v svojo domovino pisma z dolarji, katerih pa sorodniki niso vselej sprejeli. Vsled zadnjih nečednih dogodkov na glavni pošti v Ljubljani glede ameriških pisem, so začeli ljudje tudi tukaj tajinstveno šepetati. Ali so tudi za Rečico šla ameriška pisma z dolarji skoz Ljubljano ali morda še kje drugje smrdi — po krivičnih dolarjih? — Reččki radovedneži.

Igra v Brežicah ob Savi. Tukajšnje kat. slov. izobraževalno društvo vzpizori na Stefanovo (to je v nedeljo, dne 26. t. m.) dr. Krekovo veseligojo „Tri sestre.“ Med odmori svira godba. Vse znanke in prijatelje našega društva od blizu in daleč, ki si žele ob božičnih praznikih lepega razvedrila in nekoliko srčnega smeha, vabimo, da si ogledajo to igro v pravi obilnem številu. Ne bo jim žal. Na svidenje! Začetek ob 3. uri popoldne.

Rodbinska tragedija. V Tešanovcih, Prekmurje, je ustrelil neki posestnik svojo 24 let staro ženo radi neznosnih medsebojnih odnošajev. Oddal je na

njo Mari strele ter jo smrtno zadel v glavo. Nato je pobegnil; drugi dan se je javil sodišču, ki ga je oddalo v zapor.

Hrvatski nemiri. Zagrebško državno pravnišstvo je dvignilo naknadno obtožbo proti 240 okrivljenecem v Sv. Ivanu Zelini radi plenjenja in ropanja.

Izvešeniški članom ustavne komisije, ki je že prvič zborovala v Beogradu dne 14. t. m., je imenovan od ministra za konstituanto dr. Tomljanovič.

Taborišča za protidržavne elemente. Ministrstvo za notranje zadeve je ustanovilo dva tabora za interniranje protidržavnih elementov. Prvo taborišče se nahaja v Mostaru. V tem je internirano veliko številno revolucionarnih hujšakcev, predvsem ruskih komunistov, ki so agitirali v naši državi za komunizem. Tudi par rumunskih agitatorjev so vtaknili v mostarsko taborišče. Drugo taborišče se nahaja v Valjevu.

Zdivjana mladina. Šolsko mladino so nemškutarji na Koroškem, osobito v Velikoveni, tako zdivjali, da ne smejo duhovniki več v šole, ker bi sicer otreci zapustili v znak protesta šolske sobe.

Nov poselski red. V poverjeništvu za socialno skrbstvo pripravljajo nov poselski red in so se vrtila v ta namen potrebna posvetovanja, katerih so se udeležile tudi gospodinje in služkinje. Ker je prišlo do nekaterih točkah do sporazuma, bo vlada v sporu vprašanih odločala sama. Upamo, da se reši zadeva v delno zadovoljnost obojestransko.

Lovske karte. Z novim letom nameravajo zvišati cene lovskim kartam. Cudimo se, da je država določila za lovce letno 60 K, medtem ko je v vsakem drugem slučaju zvišala davke itd. v tako znatni meri. Zapriseženi čuvaji plačajo polovico.

Zmanjšanje naše vojske. Načrt zakona o organizaciji naše vojske, ki predvideva zmanjšanje mirovnega kontingenta, so dovršili v generalnem stabu. Nekatero jedinico se bodo ukinile. Tudi rok službovanja se skrajša.

Izročitev trgovskega brodograja. Te dni bo Italija na slovesen način izročila Jugoslaviji prvo partijo trgovskih ladij, katere nam gredo glasom londonske pogodbe.

Mednarodno sodišče bo imelo svoj sedež v Haagu. Sestavilo se bo iz 15 članov, ki jih bo volil svet zveze narodov za dobo 9 let. Tudi razsodišče ostane v Haagu.

Podražen avstrijski kruh. V Avstriji se bo podražil kruh za 80%. Mesto 6, bo stal hlebec kruha 11 K. Prehranjevalni minister hoče pokriti diferenco s pomočjo prispevkov bogatejših slojev.

Rdeči teror na Krimu. Nemškemu poročniku Böhmerju, ki je bil za časa nemške invazije poveljnik mesta Akimovka, so poverili boljševiki po Wrangloviem odhodu komando mesta Sevastopol. Boljševiki se poslužujejo „čezvičajke“, (izrednega sodišča) s katere pomočjo vesijo in streljajo dan za dnevom sumljive kontrarevolucionarce. Po Wrangloviem odhodu so aretirali 500 delavcev pristanišča in dokov, ki so pomagali pri vkrčevanju Wranglove armade ter jih ustrelili brez vsake obsodbe. 8000 prebivalcev Moskve in Petrograda, živčih na Krimu, so odvedli v notranjo Rusijo. Ubili so v celim 10.000 oseb, ki so podpirale Wranglov režim na Krimu.

Kolkovne lestvice, ki so natisnjene v Planinskem koledarju naj si vsakdo popravi sam, in sicer sledeče: Lestvica I., II. in III. se zniža za polovico, Kolec za račune iznaša 8, 40, 80 in 2.—, stalne kolkovine so se zvišale za skupno 400% ter so sledeče: 1. 8, 2. 2, 3. 12; 4. 12; 5. 18; 6. 12; 7. 2,40; 8. 12; 9. 6, 3, 6, 3; 10. 12, 8; 11. 8; 12. 12, 8, 2.—, 2,40.

Iz Maribora.

Proslava rojstnega dne regenta Aleksandra v Mariboru. Oficirski dom priredi danes, dne 17. dec., slavnostno prireditev združeno s plesnim venčkom v čast rojstnega dneva Nj. Vis. prestolonaslednika in prosi slavno občinstvo, da pride točno do 20. ure 30 minut, ker bodo med slavnostno prireditvijo vrata v

dvorano zaprta. Pri slavnostni prireditvi sodeluje vojaška godba in Glasbena Matica.

Lastna izpoved. Kmalu po onem razbitju napisov in šip po Mariboru so vtaknili „Taborovega“ urednika — novinarja Franja Pirc pod ključ, da je vsaj malo podpihal žrjavico pod loncem že davno zasluženega ričeta. Po aretaciji Pirc je zagnal „Tabor“ krik, češ: Klerikaleci so ovdali nedolžno žrtev Pirc. Pride dan obračuna itd. „Tabor“ od srede pa sam priznava pod zaglavjem „Strast strelja mimo ciga“: „Vemo tudi, kdo je bil tisti kavalir NSS, ki ga je (Pirc) spravil v ječo.“ Toraj bratje, katerim je g. Pirc nekdanj tajnikoval, ti so primogli Pircu do zdravila štirih sten, ne pa črni križarji. Pircova izpoved v zgoraj omenjeni notici pa osvetljuje drugo prebranko vest: da g. novinar Pirc ne sme več posedati in razmetavati svoje žurnalistične slave po mariborskih kavarnah, ker so mu krepke in v deljenju zausnic izvežbane NSS-roke vedna za petami. G. križani junak večera ob pobijanju šip po Mariboru, g. narednik Pirc se boji nekdanjih NSS bratov, ni ga videti v kavarnah, še manj ob bolj že meglenih urah na cesti, katero je poprej tako statistično premerjal od vseh strani. Toraj najprej pod ključ, potem pa še iz kavarn in takorekoč iz ceste so pregnali NSSarji brata Pirc, ali ni to trojno križanje, o katerem bo nam zopet napisal g. Franjo zanimiv podlistek?

Akademike, dijake, člane Slov. dij. zveze nujno pozivam, da se zglase v nedeljo popoldne ob petih v bogoslovju. Zadeva je tako nujna in važna, da odsotnost ni opravičljiva. Prinesite počitniška poročila! — P. K.

Ženski shod se bo vršil v nedeljo, dne 19. t. m., ob 5. uri popoldne v Narodnem domu v Mariboru. Vabimo še enkrat vse krščansko ženstvo brez razlike stanu, da se shoda po možnosti udeleži. Četudi je shod namenjen pred vsem delavskim ženskim slojem, služkinjam in poslom, more imeti od njega koristi naše ženstvo sploh. **Ženske, pridite torej in opozorite še druge na to!**

Policijski komisariat v Mariboru razglasa: Dne 14. 12. 1920 je k slugi Mihaelu Tinta prišel na protien čuvajni pes srednje velikosti, podoben lisici, brez pesje znamke in tudi brez nagobčnika. Nadalje se se pri policijskem komisariatu oddali sledeči najdeni predmeti, katerih lastniki se dosedaj niso prijavili in sicer: 1 deška suknja, 2 ženski bluzi, 1 par novih nogavic, več denarnic, 1 novi slamnati klobuk, 1 kolo od voza, črni dežniki, več 100dinarskih bankovcev, ženske ročne torbice, srebrne ure in druge različne predmete. Proti dokazu lastniške pravice se zamorejo isti predmeti pri policijskem komisariatu dvigniti.

Policija kje si? Po cestah, osobito malo višjih se mladina sedaj brez vsake ovire sanjari in drsa in to celo v sredini mesta, tako, da je pot polzka ter se je že marsikomu pripetilo, da je padel. Ali ni v interesu javne varnosti, da se to prepove, osobito, ko se je že več ljudi ponesrečilo? Ali je državni most in pot na brv kak športni prostor? Prosimo nujne odpomoči, pasanti pa naj vsakega takega nepridiprava temeljito poučijo, o neumestnosti početja.

Cesarski orel na okrajnem glavarstvu. V zadevi neodstranjenega orla na poslopju okrajnega glavarstva smo prejeli uradni dopis sledeče vsebine: Z ozirom na zahtevo v časopisih, da se odstrani orel na poslopju okrajnega glavarstva, blagovolite vzeti na znanje, da je za odstranitev tega orla kompetentna hišna uprava, to je finančno okrajno ravnateljstvo, a ne okrajno glavarstvo, ki je že opetovano zahtevalo ureditev te zahteve.

Invalidi, vdove in sirote padlih se naj zanesljivo zglase v svrhu ponovnega popisa v mesnem vojaškem uradu na magistratu, Rotovski trg št. 5 in sicer oni, ki stanujejo na levem bregu Drave v petek, dne 17. t. m., oni, ki stanujejo na desnem bregu Drave, v soboto, dne 18. t. m. od 9. do 14. ure. Na zakasnele se ne bo moglo ozirati.

župnik bi bil tudi izrazil svoje zadovoljstvo, bodisi nad udobnostjo prijazne sobice, bodisi pevajoč hvalo in slavo topli peči.

„Ampak toplo pa ni,“ je rekla teta. „To je čudno, za mojega časa smo nosili belo letno obleko o Veliki noči.“

„Bela obleka vam je dobro pristojala?“ sem živo vprašala.

Moja teta je slutila spet kak pederzen napad. Ošinila me je s svarečim pogledom in odgovorila:

„Gotovo da! Prav dobro!“

„O —!“ sem vzkliknila z glasom, ki ni puščal nobenega dvoma o mojem notranjem prepričanju.

„Za mojega časa“, je zatrjevala teta, „so dekleta govorila le, kadar jih je kdo vprašal.“

„Vi torej v svoji mladosti sploh niste govorili?“

„Kadar me je kdo vprašal, drugače ne.“

„In vsa dekleta so bila vam podobna?“

„Gotovo!“

„O žalostni časi!“ sem vzdihnila in dvignila oči k nebu.

Župnik me je gledal očitaloče in teta je blodila z očmi po namiznem orodju z očividnim namenom, da bi mi eno ali drugo vrgla v glavo.

Kadar se je pogovor tako poostil, je naenkrat zastal. Potem pa je izbruhnila bridkost in grenkoba, ki je polnila dušo moje tete, in se je razlila nad vesoljno stvarstvo. Moški, ženske, otroci, vse je prišlo na vrsto. Od ubogih moških nazadnje na koncu večerje ni ostalo druga, ko strahovita mešanica, ne ko-

Spremembe na pošti. Imenovani so za poštne oficijante sledeči aspiranti: Fran Kramer, Fran Zihelj, Fran Urbic, Fran Jurjašovič in Janko Dekleva pri poštnem uradu Maribor 1; Maks Hribovšek, Martin Vene, Ivan Vidmar, Fran Ivanuša, Karol Miložič, Anton Križ in Slavko Vutkovič pri poštnem uradu Celje; Anton Kroflič pri poštnem uradu Zidani most; Davorin Sufanee pri poštnem uradu Gornja Radgona; Stefan Dergane pri poštnem uradu Hrastnik; Ivan Ledenik, Maks Košir in Anton Prijatelj pri poštnem uradu Murska Sobota; Valentin Pečnikar, Viljem Smerdu in Anton Glogovšek pri poštnem uradu Dolnja Lendava. — Za poštne oficijantke so imenovane sledeče aspirantke: Matilda Trstenjak, Franja Budan, Ana Tscheppe, Jožefa Naglič, Amalija Rober, Ana Kupec, Ivana Magdič, Danijela Tavčar, Marija Hreščak, Emilija Eisselt, Frida Bareto, Jožefa Makuc, Natalija Lingelj, Dušica Škerlj in Antonija Tavželj pri poštnem uradu Maribor 1; Jožefa Ermene, Marija Rabič in Slava Rodić pri poštnem uradu Celje; Marija Glinšek in Marija Umek pri poštnem uradu Ptuj; Ana Pirc in Ana Stonič pri poštnem uradu Zidani most; Pavla Zaj pri pošti uradu Podplat; Hilda Lichteneker pri p. u. Rajhenburg; Ana Kurent, Matilda Vrečko in Jožefa Vidmar pri p. u. Brežice; Antonija Tavželj pri p. u. Murska Sobota; Hedvika Grahek pri p. u. Pragersko; Marija Vidie, Frančiška Turk in Suzana Kogelj pri p. u. Konjice; Ana Mastnak pri p. u. Grobelno; Miroslava Urbančič pri p. u. Dolnja Lendava; Mara Primožič pri p. u. Rače; Krista Skrllec pri p. u. Ljubomer; Marija Trogar pri p. u. Velenje; stalno premešeni sta: oficijantka Anka Kupec k p. u. Celje in oficijantka Zora Ercigoj k p. u. Maribor 1.

Novejše!

Kondolenčna seja Jugoslovanskega kluba. Jugoslovanski klub je imel včeraj sejo, v kateri je razvil dr. Korošec spominski govor, namenjen pokojnemu dr. Mahničju. — Belgrajski listi prinašajo razne članke, v katerih slavijo zasluge velikega jugoslov. škola.

Sklepi Jugoslov. kluba glede našega prometa. Jugoslovanski klub je razpravljal na svoji seji dne 15. t. m. o gospodarskih vprašanjih posameznih pokrajin. Stremilo se bo za tem, da se prične najživahnejša akcija za projektirano progo Rogatec—Krapina—Golubovac in proge vzdolž Sotle. Podvzeli se bodo tudi koraki za napravo prehodov preko Mure in Drave in za vzpostavitev avtomobilskih zvez za one kraje, kjer še niso zgrajene železniške proge.

Slovenska ljudska stranka dobi črni poslanski mandat na Stajerskem. Samostojna zgubi 1 mandat in sicer se mora vrniti iz Beograda samostojnež Kirbiš iz St. Janža. Na mesto njega pride v ustavotvorno skupščino naš kandidat Jožef Skoberne iz Rajhenburga. Tudi socialni demokrati izgubijo 1 kvalificiran mandat, ki ga dobijo komunisti. Tako je sklenil verifikacijski odbor ustavotvorne skupščine.

Izbruh stavke na Slovaškem. Dne 15. t. m. zjutraj je izbruhnila v Slovaški in sosedni karpatski Rusiji generalna stavka. V Akma-Slatuni svačkajo delavci edine valjene jame v republiki, ki je dnevno oškodovana za dva milijona. Vzrok stavke je deloma slaba preskrba delavstva s kruhom, deloma pa zahteva demisije sedanjega guvernerja karp. Rusije Zatkoviča. Vlada je podvzela vse potrebne korake.

Konec češkega boljševizma. Vodstvo komunistične stranke svari delavstvo pred nemiri in ga poziva, da konča brezsmiselno stavko. Ki je bila aranžirana iz Rusije. Obsežni dokazi in material, ki so ga našli pri aretirancih, dokazuje to trditev.

Novi predsednik Švice. Zvezna skupščina je izvolila za leto 1921 zveznega svetnika g. Schultheisa za predsednika. Podpredsednik bo zvezni svetnik Haab.

LISTEK.

Moj stric in moj župnik.

Iz frančoščine prevedel Paulus.

Dalje.

Župnik je večerjal vsako nedeljo pri nas. Ni dvoma, da je prav dobro vedel, zakaj se mu čisto nič ne ljubi kazati v moji navzočnosti, da je možki kralj stvarjenja — razen kadar je šlo za njegove junake iz stare dobe, ki se mu njihove podjetnosti ni bilo treba več bati — kajti le slabo je ugovarjal tetinim trditvam.

Jedilni list ob nedeljah večer je bil neizpremenljivo vedno isti: kapun ali pa piše, salata iz trdih jajec in mač sir, kadar je bil letni čas zanj. Župnik je živel doma zelo skromno in je znal ceniti kuharske zmognosti naše Suzane. Meneal si je roke, se veselo muzal in že vnaprej zatrjeval, da je silno lačen.

Sedli smo hitro za mizo. Začetek razgovora je bil ravno tako neizpremenljiv, kakor jedilni list.

„Lepo vreme imamo, je pripomnila teta. Če je deževalo, je začela bistroumno: „Grdo vreme imamo.“

„Krasno vreme“ je odgovarjal župnik veselo. „To vam je užitek se sprehajati po takemle solncu!“

Ce bi bilo deževalo ali snežilo, če bi bil mraz, če bi bila padala toča ali kamenje ali žveplo, gospod

sti in zmučenega mesa, ampak najgrših grdobij.

„Moški niso vredni pasjih zobov“, je pravila teta v blaglasnem in izobraženem jeziku, ki ga je bila vajena.

Gospod župnik je povešal glavo in izgledal, kakor bi se kesal, da ni ženska, ampak možki.

„Moški so izrodki stvarstva, zapeljivo,“ je nadaljevala in me divje gledala, kot da bi tudi jaz spadala k temu nesrečnemu spolu.

„Hm —“, je dejal župnik.

„— ljudje, ki ne mislijo na drugo, ko na i-gro in na jesti“, je pridajala in mislila na slabo gospodarstvo svojega rajnega moža, „satanovi hlapci!“

„Hm, hm —“, je opomnil gospod župnik in stresal glavo.

„Gospod župnik“, sem zaklicala nestrpno, „hm“ ni dovolj krepke ugovor!“

„Dovolite, dovolite!“ je rekel dobri mož, ki smo ga motili v prebavljanju, „jaz mislim, da je šla go-spa de Lavalie nekoč predaleč s svojimi besedami „satanovi hlapci“. Gotovo pa je, da mnogi možki ne zaslužijo, da se jim zaupa.“

„Vi ste kakor France!, vi imate ženske rajši“, sem rekla z nedolžnim obrazom.

„Palsamblen!“ je zaklicala moja teta. Ta izraz si je izposodila od svojega moža in ga je imela za prav zelo aristokratskega. „Molčite! — Budalo!“

Pa župnik ji je skrivnostno namignil in teta se je vgriznila v ustnice.

Dalje prihodnjič.

Mariborska eskomptna banka v Mariboru, Aleksandrova cesta štev. 11.

Telefon štev. 16.

Podružnica: **MURSKA SOBOTA.**

Lepa in praktična

BOŽIČNA DARILA
v pletarskih izdelkih, okraske za božič. drevo
priporočata
BALOH & ROSINA
zaloga galanterije in drobnarije 988
MARIBOR - - - GRAJSKI TRG št. 3.

Otvoritveni oglas.

Devolujem si cenjenemu občinstvu naznaniti, da sem otvoril
988 v Mariboru, Slovenska ulica 7,
Prvo specialno trgovino s pisalnimi stroji in s
pisarniškimi potrebščinami.

Prevzamejo se tudi popravila pisalnih strojev vseh sistemov.
Dalje sem prevzel zastopstvo p salneha stroja znamke
„Kontinental“. Priporočam se ter prosim za obilen obisk.
Z odličnim spoštovanjem

Telefon 100. **Edvard Legat.** Telefon 100.

Božična in novoletna darila
vsakovrstne dobro idočje ure, zlatnino in srebrnino
se dobi po najnižjih dnevnih cenah pri **uraru**

Lorenc Stojec Jurčičeva ul. št. 8
Edmundschmidgasse 8.
Popravila vsakovrstnih ur in gramofonov izvršujem
P - - - - - točno in ceno. - - - - - 983

ZA ZIMO!

se dobi raznovrstno manufakturno blago v
največji izbiri v

VELETRGOVINI MANUEAKTURNEGA BLAGA
Karela WORSCHÉ, Maribor
GOSPOSKA ULICA.

Zajamčeno dobro blago! - - - Najnižje cene!
Postrežba točna! 929

Inserirajte v „Straži“.

„MERKUR“

VELETRGOVINA Z MANUFAKTURO
NA DEBELO! MARIBOR NA DEBELO!
Canjkarjeva ulica št. 1 — (preje Kokoschinegg)

Cenjenim trgovcem se uljudno naznanja, da se
je ustanovila v Mariboru prepotrebna veletrgovina
z vsakovrstnim manufakturnim, perilnim, pletenim
in kratkim blagom na debelo.

Tvrdba „MERKUR“ si je za prihodnjo pomla-
dansko sezijo zagotovila največ čehoslovaških
fabrikatov prvovrstne kakovosti, nadalje sklenila
z največjimi čehoslovaškimi tovarnami ekskluzivno
prodajo za Slovenijo.

Tvrdba je ustanovila lastno nakupovalno skladišče
na Dunaju za avstrijske in v Pragi za čehoslovaške
proizvode. 971

Tvrdba „MERKUR“ si je vzela za nalogo, njenemu
trgovstvu omogočiti nakup blaga iz prve roke in
tako tudi obležiti draginjo in zato vljudno vabi
cenjene gospode trgovce za obilen obisk.

Razna

PLANINSKI KOLEDAR
ZA LETO 1921

je v Mariboru na prodaj v
trgovini tiskarne sv. Cirila ter
Baloh & Rosina. Cena 20 K
ter je namenjen čisti prebitek
za povečanje keče na Korošici
pod Ojstrico!

Božične razglednice
svetle in nabojne priporočata
Tiskarna sv. Cirila, Maribor

989 **Podpirajte**
obrtnika-Slovenca!
Stavb. in umet. ključavničar
Franjo Kumerc, Maribor,

Pod mestom št. 10
se priporočata cenj. občinstvu
za vsa v njegovo stroko spa-
dajoča dela: kot popravila
poljedeljskih strojev, toplo-
vodov in parnih kurjav.
Delo solidno! Cene zmerno!

JOSIP MARTINC
Maribor
galanterijska
veletrgovina
854

Preda se

Hiša v Mariboru

5 minut od Glavnega trga, z vrtem
in s svinjakimi hlevi, se zamenja
za gozd, ali kako gozdno posest
vo. V hišo se takoj lahko naseli.
Ostajalo se bo samo na resne po-
nudbe. Ponudbe pod naslov „Hi-
ša v Mariboru“ na upravnistvo
lista. 912

Kupi se!

GODALA vseh vrst, kot
trobente, roge
itd. kupi Kmetzka bralno društvo
v Jarenini. 990

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro-račun proti naj-
ugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Izdaje: Čekne nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, hlače v
javnih skladiščih.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

I. Jugoslovanska tovarna poljedeljskih strojev!

Stavbeno in umet. ključavničarstvo! Livarna za železo in kovine!

Izdeluje vsakovrstne stroje, kot poljedeljsk., tovarniške, stroje za
opekarne, za klobasne tovarne in parne žage. Motorje na bencin in olje.

Popravila vsake vrste in vsakega izdelka strojev! Kupuje
in vzame v račun vsakovrstne stare stroje Kislarno varenje v
svoji lastni tovarni. Izdeluje v stavbinski obrti: Vsakovrstne
štedilnike, ograje, peči, ključavnice, ter vsa v stavbeno stroko
— — — — — spadajoča dela kakor tudi popravila. — — —

Franjo Farič, tovarnar,
986 **MARIBOR**

Kralja Petra trg št. 9, Magdalensko predmestje (Poprej na Pobrežju).

ZA BOŽIČNA IN NOVOLETNA DARILA!

Priporočata svojo obilno zalogo vsakovrstnega manufakturnega blaga, kot moškega
in damskega sukna, barhenta, platna, perila, tiska (druka), konjske odeje, nogavice
domačega izdelka itd. 998

NARODNA TVRDKA - - RUDOLF NIEFERGAL
MARIBOR, Koroška cesta 1. V poslopiju stare gimnazije tik cerkve sv. Alojzija.

Cevlje,
dokolenice (gamaše)
perilo
obleke
tržne torbice
potov. košare,
vrvi ter razno galanterijsko blago kupite
najceneje
pri tvrdki Jakob Lah, Maribor Glavni
trg 2.

Med. univers.

dr. Franjo Jankovič

ordinira razen nedelje in praznikov vsaki
dan od 11. do 13. ure 985

v MARIBORU, Prešernova ulica št. 4/I.—2.

FRANC KRAJNC,
SLIKAR 887

MARIBOR, CVETLIČNA UL. 8

ABSOLVENT MONAKOVSKÉ IN DUNAJ

— — — ŠKE UMETNIŠKE OBRTNE ŠOLE — — —

Izvršuje slikanje sob, napisov, pokrajin, dekoracij
— — — in portretov po najnižjih cenah. — — —

Pred nakupom!

si oglejte zalogo izdelanih oblek, jahalnih hlač, površnikov
itd. pri 987

JAKOBU VEZJAK

konfekcija in krojaška ob. t, Maribor

Vetrinjska ulica 17

ter boste prepričani, da je primerna za Božična darila.
Lastna izdelovalna perila! — — — — — Cene zmerno!

Kaj bo?

NOVI KOLEDARJI
ZA LETO 1921

najcenejši, se dobijo v
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in sicer:

Žepni bilježni koledarček

lično vezan stane s poštnino vred K 7-50.

Skladni veliki koledar

za pisarne in urade
stane s poštnino vred K 15.—.

Galanterijsko blago,
igrače, okraske za
božično drevo 989

Jos. Martinc, Maribor